

at faa dem tilbage. Kunne de undgaa det, søge de faa vidt muligt at arrangere sig paa anden Maade. Se, det er den imaginære Ulempe, man kæmper imod, men den reelle Ulempe, den, at der maa betales en højere Pris endog saa maasse for en daarligere Vare, naar man skal købe afdragsvis, end naar der løbes kontant, tager man ikke Sigte paa, ja, hvad mere er — som jeg straks skal komme til — man stiller endog saa det Publikum, der har Trang til denne Kredit, bethdelig værre end forhen. Jeg siger, at man mangler enhver Statistikk. Det gjorde man ogsaa i Tyskland. Man kom ad det rene Raisonnement's Vej til, at der er Ulemper, at der kan være Gaardheder, som man maa se at hjælpe paa, men en virkelig Enquete, en virkelig Undersøgelse af, hvorvidt det finder Sted, har man ikke anstillet. Heller ikke her hjemme har man i saa Henseende faaet noget oplyst. Det, der ved 1ste Behandling blev henvist til, at der ofte finder Bedragerier Sted, idet den, der har modtaget Varen med Ejendomsforbeholdet, sælger den, bethyder ikke det allermindeste. Det kunde kun føre til, at man overhovedet skulde forbyde den Slags Handeler, fordi de indeholde en Fristelse, men det vil ingen; at Folk skulle straffes, naar de gøre sig skyldige i Bedragerier, er en ganske simpel Ting. Og hvad har man ellers at støtte sig til? Ja, der har været henvist til Møderne i Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk, hvor der er blevet holdt nogle Taler, som vise, at de paagældende Talere vare fuldstændig desorienterede om, hvad det egentlig drejer sig om. Ja, de syntes at mene, at Afdragshandler overhovedet burde forbydes, men da det saa viser sig, at der er kommet en Lov i Tyskland, saa siger man: „So ein Ding muß ich auch haben!“ Saa skulle vi have den tykke Lov og lyfsaliggøres dermed. Og hvem er det, denne Fordring er kommen frem fra, det er fra Urmagerne, som føle sig generede af de Folk, der sælge Ure paa Afbetaling. Det er det rene Konkurrenceehjyn, der gør, at de sige: Maa vi blive fri for denne Konkurrence. Hvis den ærede Justitsminister derimod havde henvendt sig til Symaskinefabrikanterne, Pianofortefabrikanterne, Vognfabrikanterne o. s. v., saa vilde den ærede Justitsminister have faaet et ganske andet Svar. Hvad har man saa dernæst at anføre? Der er kommet en Indstilling til Udvalget fra Pantelaanerne, de ere rigtig vel fornøjede med Loven! Ja, det tror jeg nok, fordi Pantelaanerne egentlig ere de, som Loven om Afdragshandler vil virke til Bestyttelse for. Der er en

Ting, som Pantelaanerne tillige vilde have, men som Udvalget ikke troede at kunne gaa ind paa, og det var dette, at naar en Ting blev vindiceret fra dem, skulde de i ethvert Tilfælde have Godtgørelsen efter § 2. Men det, sagde Formanden i Udvalget, kunde der ikke være Tale om, saa jeg tror ikke en Gang, at Pantelaanerne blive fornøjede med Loven.

Jeg tror nu imidlertid at § 2, netop fordi den stiller Sælgeren saa uheldig og, som jeg sagde før, slaar ham Vaabnet ud af Hænderne og forøger hans Risiko, nødvendigvis vil medføre, at han maa søge sin Risiko dækket derved, at han forhøjer Priserne paa de Ting, han overdrager paa den Maade. Han ved slet ikke, hvad han gaar ind til, for det hele kommer til hvende og sidst til at afgøres af Takationsmanden. Hvad Ret han har, hvad Udbytte han faar, ved han ikke. Der er en Ting, han derimod ved ganske sikkert, det er, at han faar en Proces paa Halsen, og at han maa henvende sig til Kongens Foged. Det er det, der opnaas ved Loven, og for at dække sig mod denne Usikkerhed og Udsigt til Proces, maa han nødvendigvis forhøje Prisen paa de Varer, som han sælger paa den Maade. Dette vil virke over hele Vinjen, og saa vil man maasse, for at Personer, som maasse af det rene Chifaneri, fordi de mangle Respekt for deres kontraktmæssige Forpligtelser, fordi de ikke ere sparsommelige, fordi de ikke kunne opfylde deres Kontrakter, ikke skulle lide ekstraordinære Ulemper, tilføje alle honnette Arbejdere, Snyger, Musflærere og lærerinder, som hidtil have kunnet faa disse Ting paa nogenlunde moderate Billaar, den Ulempe, at de for Fremtiden komme til at betale Tingene 10, 20, 30 pCt. højere end før. Tillige opnaar man en anden Ting, og det er, at naar man stiller en Kontraktform saa uspekt, som man gør her, forbyder Parterne at ordne deres indbyrdes Mellemværende, som de finde det forsvaret og rigtigt, driver man de honnette handlende bort fra hele den Handelsform. Nu er det Fabrikanterne selv, der i stort Omfang bruge denne Form; men stiller man dem, som man gør her, trække de sig tilbage fra den, og saa overlade de den hele Geschæft til Personer, for hvem et godt Navn og Rygte ikke har saa meget at sige. Derved blive naturligvis ogsaa de fattige, som have Brug for denne Kredit og disse Varer paa disse Billaar, naturligvis værre stillede, end de vare før. Og hvad er det saa, man i det hele gør ved denne Lov? Man laaber en Undtagelseslov, noget, som altid er en meget betænkkelig Sag. For et enkelt Retsforhold